

4

สภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชวามอญ : การศึกษาเฉพาะกรณี
โรงเรียนวัดบางกระบือ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

นางสาว ศิริณี นันทศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-982-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014347

๒๕๓๑

EDUCATIONAL SETTINGS, PROBLEMS AND NEEDS FOR
EDUCATION OF MON STUDENTS IN PRATHOM SUKSA SIX :
A CASE STUDY OF WAT BANGKRADI SCHOOL,
KHET BANG KHUN THIAN, BANGKOK METROPOLIS

Miss Sirinee Nuntasri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Foundations of Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-982-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สถาปัตยกรรมศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชวามชญ : การศึกษา
เฉพาะกรณีโรงเรียนวัดบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน
กรุงเทพมหานคร

โดย นางสาว ศิริณี นันทศรี

ภาควิชา สारัตถศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา รัชพลเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา รัชพลเมือง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ เลชะวณิช)

ศิริณี นันทศรี : สภาวะการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชาวมอญ : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนวัดบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร (EDUCATIONAL SETTINGS, PROBLEMS AND NEEDS FOR EDUCATION OF MON STUDENTS IN PRATHOM SUKSA SIX : A CASE STUDY OF WAT BANGKRADI SCHOOL, KHET BANG KHUN THIAN, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร. ชนิตา รัชพลเมือง, 277 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาวะการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนของนักเรียนชาวมอญที่ศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางกระดี่ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ชาวมอญในหมู่บ้านบางกระดี่ เป็นกลุ่มที่อพยพจากประเทศพม่ามาอาศัยอยู่ในไทยเป็นเวลานาน แต่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ความเป็นมอญไว้ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในด้านภาษาขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อ ในด้านการศึกษาเนื่องจากชาวมอญเป็นผู้ถือสัญชาติไทย จึงมีสิทธิ์ได้รับการศึกษาจากรัฐตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นักเรียนชาวมอญสามารถเรียนตามหลักสูตรนี้ได้ค่อนข้างดี แต่มีปัญหาบ้างในเรื่องการใช้ภาษาไทย เนื่องจากส่วนใหญ่ยังนิยมพูดภาษามอญในชีวิตประจำวัน การคัดกิจกรรมในโรงเรียนส่วนใหญ่จะเน้นการปลูกฝังระเบียบวินัย และความรู้ทางวิชาการเพื่อการศึกษาต่อ ส่วนการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีมอญนั้น เป็นที่ต้องการของนักเรียนแต่ยังไม่ปรากฏมากนักในโรงเรียนที่ศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนที่นักเรียนชาวมอญได้รับส่วนใหญ่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้ทางด้านภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ อาชีพ ตลอดจนจิตธรรมจริยธรรม ครอบครั้ววัดบางกระดี่ และสมาคมไทยรามัญ ต่างมีบทบาทในการถ่ายทอดเอกลักษณ์ของมอญ โดยเฉพาะครอบครั้วมีบทบาทมากในการถ่ายทอดภาษา ความเชื่อ และอาชีพ สำหรับปัญหาที่พบในการให้การศึกษาในระดับปานกลาง กล่าวคือ โรงเรียนมีปัญหาในการปฏิบัติตามเป้าหมายในการจัดการศึกษาตามที่กำหนดและการสอนตามหลักสูตร ส่วนผู้ปกครองไม่มีเวลาในการอบรมใกล้ชิดนักเรียนด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ ในด้านความต้องการการศึกษาพบว่า นักเรียนต้องการให้โรงเรียนเน้นกลุ่มประสบการณ์ชีวิต และต้องการให้สอดแทรกเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับชาวมอญ ส่วนในด้านการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตต้องการความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ด้านอาชีพต้องการความรู้ เรื่องงานอุตสาหกรรม และด้านการรักษาวัฒนธรรมประเพณีมอญต้องการให้คงประเพณีสงกรานต์ การเข้าพรรษาและออกพรรษา

ภาควิชา สำรตศึกษา
สาขาวิชา พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SIRINEE NUNTASRI : EDUCATIONAL SETTINGS, PROBLEMS AND NEEDS FOR
EDUCATION OF MON STUDENTS IN PRATHOM SUKSA SIX : A CASE STUDY OF
WAT BANGKRADI SCHOOL, KHET BANG KHUN THIAN, BANGKOK METROPOLIS.
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. CHANITA RUKSPOLLMAUNG, Ph.D. 277 pp.

The objectives of this research study were to examine the formal and informal educational settings, problems and needs of Mon students in Prathom Suksa six of Wat Bangkradi School, Khet Bang Khun Thian in Bangkok Metropolis.

The research findings revealed that the Mon in Bangkradi village immigrated from Burma to live in Thailand for a long time, and they retained hereunto aspects of the Mon identities, in particular the Mon language, traditional culture and certain beliefs. Given to their Thai nationality, Mon children were required to attend school and were educated according to the 1978 Elementary Education Curriculum. Mon students could study well, but they had some problems in using Thai language because of their speaking Mon in their daily lives. Most activities in school emphasized on discipline and academic knowledge for continuing their education at the secondary level. Besides, Mon students wished that Mon's traditional culture were integrated in school activities but it did not appear much. Accordingly, the kind of informal education which most Mon students obtained was the socialization of knowledge on Mon language, traditional culture, beliefs, vocation as well as moral and ethics. Family, Wat Bangkradi and the Thai Raman Association, situated in this village, played roles in preserving Mon identities. The family particularly had essential roles in socializing Mon's language and beliefs. Problems generally encountered in educational process in medial level were that school faced the problems in implementing the educational goals and curriculum formulated by the government; and that parents, due to the economic reasons, had not enough time to discipline and cultivate warm relationships with their children. As regards the educational needs, it was found that the students wished their school to lay much emphasis on the teaching of the Area of Life Experience, particularly, in insetting the matters of the Mon in the school curriculum. Additionally, it was also shown from the aspect of informal education that the students demanded more knowledge on public health for quality of life improvement as well as knowledge of industry for vocation. The preservation of the Mon's traditional culture was also felt needed with particular emphasis given to Songkran Festival and the Buddhist Lent.

ภาควิชา สํารตตศึกษา
สาขาวิชา พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต *Chanita Rukspollmaung*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Chanita Rukspollmaung*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือจากรองศาสตราจารย์
 ดร. ชนิตา รักษาพลเมือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ
 และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด ผู้วิจัยทราบซึ่งในน้ำใจ และ
 ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่
 ได้ช่วยตรวจแบบสัมภาษณ์ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบสัมภาษณ์จนสำเร็จ
 ลุล่วงไปด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่เขตบางขุนเทียนทุกท่าน อาจารย์เอ็น
 เชื้อชูชาติ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดบางกระดี่ อาจารย์สัมฤทธิ์ สมบุญ
 คุณสมนึก รอดสาลี คณะครูและนักเรียนโรงเรียนวัดบางกระดี่ รวมทั้งชาวมอญใน
 หมู่บ้านบางกระดี่ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ขอขอบคุณ
 เพื่อน ๆ ภาคสารัตถศึกษาทุกท่านที่เป็นกำลังใจ และช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้
 และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย
 จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้าน
 การเงิน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
2. วิธีดำเนินการวิจัย	
การศึกษาเอกสาร.....	17
การวิจัยเชิงสำรวจ	
กลุ่มที่ศึกษา.....	18
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	19
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	23
3. ผลการศึกษาเอกสาร : ภูมิหลังและวัฒนธรรมประเพณีของมอญ	
ประวัติความเป็นมาของชนชาติมอญและการอพยพเข้าสู่	
ประเทศไทย.....	26
นโยบายของรัฐบาลไทยที่มีต่อชาวมอญอพยพ.....	35

	หน้า
จำนวนประชากรเชื้อสายมอญในไทย.....	39
รูปร่างลักษณะและการแต่งกาย.....	40
ลักษณะการตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัย.....	42
ภาษา.....	43
สังคม วัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อ.....	45
การดำเนินชีวิตและการปรับตัวในสังคมไทย.....	62
4. ผลการวิจัยเชิงสำรวจ : สภาพแวดล้อมและการศึกษาในหมู่บ้าน บางกระดี่	
สภาพแวดล้อมในชุมชน.....	69
สภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	108
สภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาใน โรงเรียน.....	121
สภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษานอก โรงเรียน.....	162
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	189
อภิปรายผลการวิจัย.....	199
ข้อเสนอแนะ.....	219
บรรณานุกรม.....	222
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	230
ภาคผนวก ข.....	237
ประวัติผู้เขียน.....	277

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพของครูโรงเรียนวัดบางกระบือ.....	110
2	จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นเรียน และเพศ.....	114
3	สถานภาพของนักเรียนชาวมอญโรงเรียนวัดบางกระบือ.....	115
4	เป้าหมายในการส่งเสริมความรู้ตามความคิดเห็นของครู.....	123
5	สภาพการจัดการเรียนการสอนตามความเห็นของครู.....	126
6	วิธีการที่ครูใช้ในการสอนในห้องเรียนตามความคิดเห็นของ นักเรียนชาวมอญ.....	130
7	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านสมรรถภาพการเรียนรู้ในกลุ่มวิชา ต่าง ๆ ของนักเรียนชั้น ป.6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนในเขตบางขุนเทียน นักเรียนใน โรงเรียนวัดบางกระบือ และนักเรียนชาวมอญ.....	131
8	โอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนชาวมอญตามความคิดเห็น ของครู นักเรียนชาวมอญ และผู้ปกครอง.....	135
9	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาในโรงเรียน.....	142
10	ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการศึกษาในโรงเรียน.....	144
11	ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาในโรงเรียน.....	146
12	ปัญหาการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของครู.....	149
13	ปัญหาค้นหลักสูตรและการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของ นักเรียนชาวมอญ.....	151
14	ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียนชาวมอญ และผู้ปกครอง	152

ตารางที่	หน้า
15 ปัญหาเกี่ยวกับความเป็นอยู่ วัฒนธรรมของชาวมอญ.....	157
16 ความต้องการด้านเนื้อหาวิชา ตามความคิดเห็นของนักเรียน ชาวมอญ.....	158
17 ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนตามความเห็น ของนักเรียนชาวมอญ.....	161
18 เนื้อหาที่สถาบันครอบครัวสั่งสอนบุตรหลานของตนตามความ คิดเห็นของผู้ปกครอง.....	163
19 การถ่ายทอดความเชื่อของชาวมอญตามความคิดเห็นของ นักเรียนชาวมอญ และผู้ปกครอง.....	167
20 วิธีการที่ครอบครัวใช้อบรมบุตรหลานตามความเห็นของนักเรียน	171
21 เนื้อหาและวิธีการที่พระสงฆ์สอนให้แก่ นักเรียนชาวมอญตาม ความคิดเห็นของพระสงฆ์.....	172
22 ปัญหาในการอบรมสั่งสอนของสถาบันครอบครัว ตามความ เห็นของผู้ปกครองนักเรียน.....	178
23 ปัญหาในการอบรมสั่งสอนของสถาบันครอบครัว ตามความ คิดเห็นของนักเรียนชาวมอญ.....	179
24 ปัญหาในการอบรมสั่งสอนของสถาบันศาสนา ตามความคิด เห็นของพระสงฆ์วัดบางกระดี่.....	181
25 ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ของสถาบันสื่อมวลชน ตามความ คิดเห็นของนักเรียนชาวมอญ.....	182
26 ความต้องการการศึกษาออกโรงเรียนตามความคิดเห็นของ นักเรียนชาวมอญ และผู้ปกครอง.....	183

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การแต่งกายแบบมอญของหญิงสูงอายุเมื่อมีเทศกาลสำคัญของมอญ.....	77
2	การแต่งกายแบบมอญของวัยรุ่นชายชาวมอญเมื่อมีเทศกาลสำคัญ	77
3	ที่ตั้งสมาคมไทยรามัญ ในหมู่ 2.....	85
4	ศาลเจ้าแม่บางกระบือซึ่งเป็นต้นบิดของชาวบ้าน.....	90
5	การประกอบพิธีรำผี เมื่อคนในบ้านเจ็บป่วย.....	90
6	เด็กชาวมอญจะนำกะละแมไปส่งญาติผู้ใหญ่ที่ตนนับถือก่อนวันสงกรานต์.....	96
7	ในวันสงกรานต์ชาวมอญจะไปไหว้บรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้วก่อนการสงกรานต์.....	96
8	การสงฆ์พระ ผู้หญิงจะเป็นผู้สงฆ์ผู้ชายพรมน้ำอบ.....	97
9	การเล่นที่แหมมอญของชาวมอญในหมู่บ้านบางกระบือ.....	97
10	การเล่นส่บ้าของชาวมอญ มักเล่นในเทศกาลสงกรานต์.....	98
11	การทำพิธีเข้าทรงเจ้าแม่บางกระบือในวันสุดท้ายของวันสงกรานต์	98